

PÍSEK

TURISTICKÉ CÍLE

www.pisek.eu

1158

1225 1149

1158

1015 101

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

1043

PÍSEK

HISTORICKÝ KLENOT NA ŘECE OTAVĚ

Přijměte naše pozvání k malé procházce za památkami a zajímavostmi královského města Písku. Základním impulzem pro založení sídla bylo nerostné bohatství v podobě zlatonosného písku. Patrně již od konce 12. století stála rýžovnická vesnice na pravém břehu řeky Otavy. Vzniklá osada se jmenovala „Na Písku“. Později se z osady stala trhovává ves s kostelem sv. Václava.

Písek je poprvé zmíněn v datační formuli listiny krále Václava I. vydané roku 1243. Jeho syn, Přemysl Otakar II., začal nedaleko osady na skalnatém břehu druhé strany řeky stavět hrad. Všechny hlavní budovy (městský hrad, kamenný most, farní kostel, dominikánský klášter, rychta) vyrostly společně s opevněním snad v průběhu pouhých dvou desetiletí, během kterých tu král Přemysl Otakar II. často pobýval.

Dnes je historické centrum Písku městskou památkovou zónou a Písek sám je často pro svou malebnost, klid a polohu nazýván městem v moři lesů, městem studentů a penzistů. Přes svůj ucelený historický ráz je ale zároveň moderním a stále se rozvíjejícím městem s dobrou infrastrukturou a širokým spektrem služeb, které poskytuje svým obyvatelům i návštěvníkům.

Přejeme vám příjemný pobyt a spoustu zážitků!

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Projekt **Marketingové aktivity na podporu domácího cestovního ruchu turistické oblasti Písecko-Blatensko** byl realizován za přispění prostředků státního rozpočtu České republiky z programu Ministerstva pro místní rozvoj.

1

KAMENNÝ MOST

Nejstarší písemné zprávy o jeho existenci pocházejí z doby panování Karla IV. První je z roku 1348, kdy panovník přikazuje, aby pokuty, vybrané ve městě, sloužily k udržování mostu a druhá z roku 1351, kterou byly ze soudu a břemene města Písku vyňaty majetky řádu Křižovníků s červenou hvězdou. Tyto listiny jednoznačně prokazují, že v těchto letech již kamenný most v Písku patrně stál.

V průběhu staletí přišel most o obě své věže. Jeho linie je nepatrně vypjata proti proudu řeky, oblouky spočívají na pilířích, které mají proti otavskému proudu tvar klínu s ostrým břitem, na opačné straně jsou v půdorysu půlkruhově zaobleny. Vozovku mostu lemuje z obou stran zděné kamen-

né zábradlí. Na něm si můžete prohlédnout sochy sv. Jana Nepomuckého s anděly, sousoší Kalvárie a sochy sv. Anny Samotřetí a sv. Antonína Paduánského. Díky zásadní rekonstrukci z 90. let 20. století tato národní kulturní památka přečkala jen s realivně malými šrámy i děsivou povodeň v roce 2002.

Věděli jste, že

- *délka mostu je 110 m, šířka je 6,25 m, mostovka je 6 m nad hladinou řeky*
- *most má 6 půlkruhových oblouků o rozpětí 8,15 m a jeden segmentový oblouk o rozpětí 13,1 m*
- *mostu se též říká Jelení, neboť podle pověsti po něm po dokončení jako první přeběhl jelen z Píseckých lesů*

2

VĚŽ DĚKANSKÉHO KOSTELA

Děkanský kostel Narození Panny Marie v Písku na Bakalářích měl původně dvě stejně vysoké věže, které vypadaly jako ta dnešní severní. **Jižní věž byla roku 1489 přestavěna a zvýšena.** Poté ji zasáhl v roce 1555 velký požár. Dnešní ochoz a střešní báň pocházejí z roku 1757. Stala se výraznou dominantou města a od roku 2009 je zpřístupněná veřejnosti k návštěvě.

Technické důvody nedovolují běžné zpřístupnění, proto mohou v Písku na věž vystoupit lidé pouze v malých skupinách s odborným doprovodem. Díky tomu vznikl písecký unikát. Věžný, který vás po celou dobu návštěvy doprovází, obohacuje výstup o řadu technických i historických zajímavostí a především díky němu je stoupaní po 210

schodech na ochoz pokaždé nezapomenutelným zážitkem.

Právě z důvodu kapacitního omezení počtu návštěvníků vám doporučujeme si výstup zarezervovat prostřednictvím stránky **www.pisek.eu**.

Věděli jste, že

- věž byla založena Mikulášem Píseckým v roce 1489?
- věž je vysoká 72 m?
- ochoz a byt věžného se nacházejí ve výšce 42 m?
- rafičky na věžních hodinách mají obrácenou velikost – malá ukazuje minuty, velká hodiny?
- na věži jsou čtyři zvony z let 1991-92 – sv. Václav, Panna Marie, sv. Cyril a Metoděj a Mistr Jan Hus?

3

KRÁLOVSKÝ HRAD

Do dnešních časů se dochovalo pouze západní křídlo přemyslovského hradu nad řekou Otavou, které je dnes sídlem regionálního muzea.

Když výbor při Radě Evropy ocenil v roce 1996 Prácheňské muzeum v Písku čestnou cenou „Evropské muzeum roku“, konstatovala naprostá většina českých i zahraničních návštěvníků, že se tak stalo oprávněně. Vzorně upravené, moderně navržené expozice poskytují plastický obraz píseckého regionu v širším kontextu někdejšího Prácheňského kraje.

Na návštěvníka čekají témata **Pravěk a doba slovanská, Počátky hradu a města Písku, Dějiny regionu, Chráněná území, Nerostné bohatství, Kulturní tradice Písecka, Zlato v Pootaví, Ryby**

www.prachenskemuzeum.cz

a rybářství (což je ojedinělá expozice živých tvorů v muzeu). V roce 2010 přibily k tomuto výčtu další dvě zajímavé expozice: **Písecký venkov v 19. století** a **Obrazová galerie českých panovníků**. Kromě toho disponuje muzeum prostorami pro krátkodobé výstavy.

Věděli jste, že

- *muzeum bylo založeno již v roce 1884?*
- *součástí píseckého hradu bývaly i tři obranné věže, z nichž se do dnešní doby nezachovala ani jediná?*
- *hrad zbudoval král Přemysl Otakar II.?*
- *posledním panovníkem, který hrad obýval, byl král Václav IV.?*

4

SLADOVNA – GALERIE HROU

Na návštěvu **největšího interaktivního prostoru pro děti v Čechách** vám pravděpodobně jeden den stačit nebude.

Budova bývalé sladovny byla v roce 2007 velkoryse rekonstruována a celý objekt se následně stal opravdovým rájem pro rodinu s dětmi.

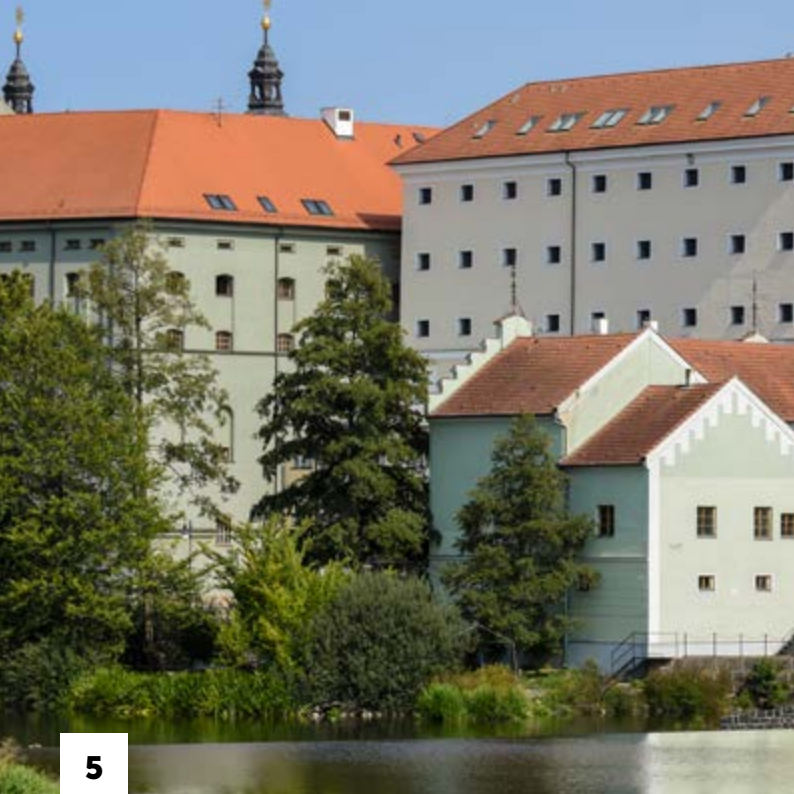
V roce 2013 spatřil světlo světa koncept galerie hrou, a tak nečekejte žádné „mrtvé muzeum“. Sladovna vás i vaše děti zatáhne do hry. Galerie hrou je totiž prostorem, ve kterém si společně hrají a tvoří děti a dospělí, navzájem se od sebe učí, kde jedni přecházejí do světa těch druhých a naopak. Po celý rok můžete navštívit stálé expozice. Pokud navštívíte **Mraveniště**, vcítíte se do role malého lesního tvora, prozkoumáte desítky metrů tune-

www.sladovna.cz

lů a několik komůrek s audiovizuálními doplňky. Vyšplháte na strom, budete se procházet po dřevěných mostech, setkáte se s královnou a budete se starat o mravenčí kukly. Co najdete v **Pilařšti**? Žádný text. Žádná slova. Zato mnoho barev a obrazů. Krásné prostředí pro hru, objevování, zkoumání světa pro děti do 6 let. Je to tvořivý a lákavý svět, ve kterém děti rozvíjejí pohybové i poznávací schopnosti, tvořivost a fantazii. **Hnízdo ilustrace** je expozice, ve které děti objeví svět dětských obrazových knih a příběhů v nich ukrytých. K tomu expozice o **historii sladovnictví** a každý rok spousta krátkodobých výstav a projektů. Do Sladovny prostě můžete vyrazit každý den za jakéhokoli počasí.

5

MĚSTSKÁ ELEKTRÁRNA

Městská elektrárna v Písku je **nejstarší veřejnou fungující hydroelektrárnou v Čechách**. Elektrárna vznikla přestavbou původního Podskalského mlýna poté, co v Písku František Křížík nejprve provedl úspěšnou demonstraci osvětlení centra města obloukovými lampami. Toto předvedení veřejného elektrického osvětlení se uskutečnilo ve čtvrtek 23. června 1887 kolem desáté hodiny večer a mělo u místních obyvatel ohromný úspěch. Elektrárna byla po předchozím téměř ročním zkušebním provozu oficiálně spuštěna 31. srpna 1888. **Písek se tak stal prvním městem v Čechách se stálým veřejným elektrickým osvětlením**. Zpočátku ji pohánělo vodní kolo na spodní vodu, ale již od roku 1901 v ní pracují

www.elektrarnapisek.cz

dvě Francisovy turbíny, vyrobené karlínskou firmou J.C. Bernard.

Muzejní expozice byla zpřístupněna veřejnosti v roce 1997. Návštěvník se při návštěvě muzea dostane do samého srdce elektrárny - strojovny i turbinárny. Muzeum obsahuje výjimečné exponáty a také českou raritu, Girardovu turbínu unikátní konstrukce.

Věděli jste, že

- *po rozsáhlé rekonstrukci začala dodávat elektrinu opět do sítě v dubnu roku 1994?*
- *za příznivého počasí můžete využít posezení na ostrůvku, který náleží k objektu elektrárny. Posezení mezi stromy nabízí příjemný odpočinek s výhledem na Kamenný most?*

6

PAMÁTNÍK ADOLFA HEYDUKA

Přijměte pozvání na návštěvu do bytu, v němž „slavík pootavský“, básník z okruhu Májovců (1835 - 1923), strávil poslední dvě desítky let svého života. Adolf Heyduk přišel do Písku v roce 1860 jako profesor kreslení a krasopisu na nově zřízené reálce. Oženil se s Emilií Reinerovou a v roce 1900 si nechal vystavět podle návrhu architekta Jana Kouly **dům v dnešní Tyršově ulici**. Jeho fasáda je zdobena sgrafity s motivy básnictví – pegasem a labutí. U příležitosti 85. narozenin Heyduka v domě navštívil v roce 1920 i prezident T. G. Masaryk. Po smrti manželky, která většinu vybavení domu věnovala městu Písek, byl v bytě Heydukových zřízen v roce 1937 básníkův památník. Dnes jej spravuje Prácheňské muzeum.

www.prachenskemuzeum.cz

Když vstoupíte do domu z rušné ulice, jako byste se přenesli časem o sto a více let zpátky. **Ve třech místnostech se dochoval společenský pokoj, jídelna a pracovna s bohatou knihovnou, unikátní je i dobová porcelánová toaleta.** Vše s původním nábytkem, obrazy, textiliemi i drobnými dekorativními předměty. Jako by si obyvatelé bytu jen odskočili na krátkou procházku. Památník nově doplňuje malá expozice o životě a díle básníka.

Ani literární duch se z domu nevytratil. Poměrně často se zde setkávají milovníci literatury a poezie při tematických odpoledních a večerních pořadech, ve kterých zaznívá poezie současná i ta, kterou zde pootavský slavík tvořil.

7

ZEMSKÝ HŘEBČINEC

Původně vojenský hřebčinec z dob rakouského mocnářství je dnes jedním z nejvýznamnějších center plemenářství a jezdeckého sportu v Čechách. Areál s architektonicky cennými budovami má od 1. července 2010 status **Národní kulturní památka České republiky**.

Byl vystavěn na přelomu 19. a 20. století na okraji města při silnici vedoucí do Českých Budějovic podle návrhu architekta Františka Skopalíka. První plemenní hřebci sem byli umístěni v roce 1902. Chod hřebčince zajišťovala armáda až do roku 1924, kdy přešel plně do civilní správy. Jeho úkolem bylo vždy zabezpečovat plemenné hřebce, zprvu pro armádní či zemědělské účely, až ke koním pro sportovní využití se skokovým a drezur-

www.zemskyhrebceinsepisek.cz

ním potenciálem. Písecký hřebčinec je jedním ze tří posledních státních podniků, které mají na starosti chov koní.

Věděli jste, že

- *do Hřebčince je možné sjednat exkurzi po předchozí rezervaci? V případě zájmu o prohlídku deseti a více lidí, objednávejte dopředu na telefonních číslech: 382 214 121 – kancelář ZH Písek*
- *z píseckého chovu pocházel i kůň Ardo, který stál modelem sochaři J. V. Myslbekovi, když modeloval pomník svatého Václava, zdobící pražské Václavské náměstí? Jednu z Myslbekových studií odlitou do bronzu dnes můžete vidět na nádvoří hřebčince*

8

DŮM U SLONA

Po Praze je Písek **druhým městem v Čechách, ve kterém se do dnešních dnů zachovalo nejvíce domovních znamení**. Ta sloužila od středověku ke snazší orientaci v městských ulicích a byla nahrazena až v roce 1770 systémem označování domů čísly. Že je označení domovními znamení v Písku stále živé, je nasnadě. Málokdo vás totiž pošle na adresu s názvem ulice a číslem popisným. Když to jen trochu jde, pošlou vás místní ke Zlaté lodi, Třem korunám, ke Koulím, ke Lvovi či do domu U Beránka.

Nejslavnějším píseckým domovním znamením je jistě to, které můžete vidět hned u Kamenného mostu. Domu, jehož fasádu zdobí, se podle něj říká **U Slona**. Původně tu byl domek branného,

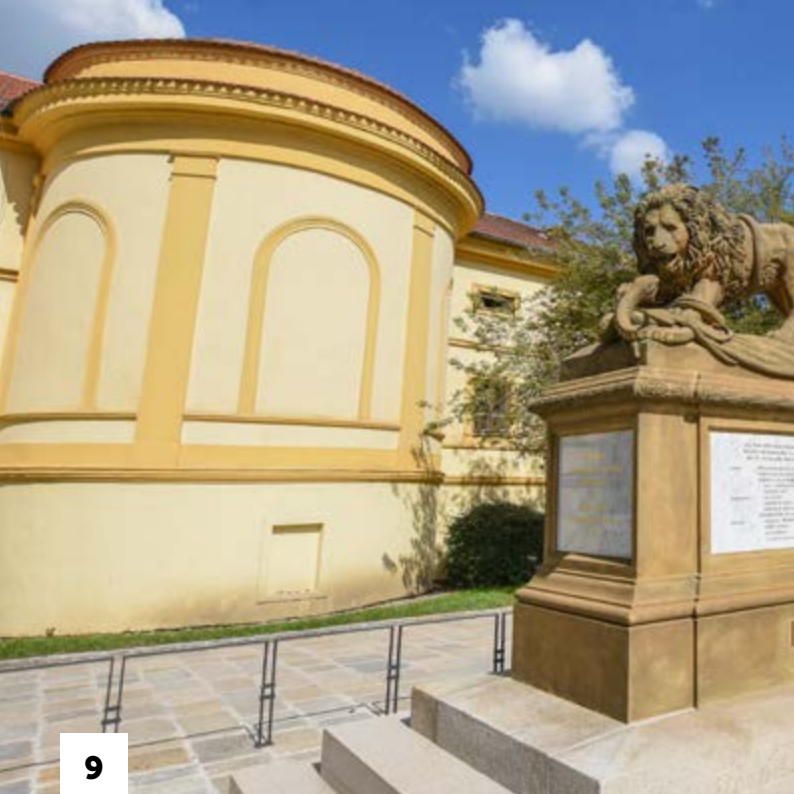
A PÍSECKÁ DOMOVNÍ ZNAMENÍ

který se staral o Pražskou bránu. Dům má díky hradební zdi trojúhelníkovitý půdorys, jsou zde zachovalé gotické sklepy. Součástí domu je hradební zeď a část hradního příkopu.

Dům s elefantem, jak dříve lidé v Písku říkali, **postavil v roce 1824 zámečník František Roškot**.

V roce 1982 dům zakoupil historik umění JUDr. et PhDr. Jaromír Stach-Černín a zachránil jej před zbouráním. Prosadil zapsání domu mezi památkově chráněné objekty a započal jeho obnovu, která trvá dodnes.

Při procházce městem tak na chvíli zvedněte oči od městské dlažby a zapátrejte pohledem po fasádách domů. Samotné vás jistě překvapí, kolik domovních znamení najdete.

9

POMNÍK PADLÝM

Pomník situovaný dnes v místě zasypaného hradebního příkopu byl roku 1861 pořízen z veřejné sbírky **na paměť vojáků padlých u lombardského Melegnana (8. června) a Solferina - San Martina (24. června) roku 1859**. Zobrazuje statečný boj pluku, symbolizovaný lvem, jenž chrání svým tělem plukovní prapor se zlomenou žerdí před dvěma hady, zastupujícími nepřátelská vojska Francie a Sardinie. Jeho autorem je pražský sochař Emanuel Max. Ke slavnostnímu odhalení došlo 16. 8. 1861 a následně byl pomník předán do péče města Písku.

První doloženou opravou prošel pomník roku 1916 péčí sochaře Františka Žemličky, kdy byl také upraven okolní terén a vlastní pomník byl zvýšen

o dva betonové stupně, imitující kámen. Po roce 1918 došlo z politických důvodů naštěstí „pouze“ k odstranění původních nápisových desek, které byly nahrazeny novými, jejichž obsah se v průběhu následujících desetiletí ještě několikrát změnil. Roku 2016 nechalo město Písek v rámci celkové rekonstrukce dané lokality na pomník osadit repliky desek s původními dvojjazyčnými texty z roku 1861 a došlo i k výměně poškozených betonových stupňů z roku 1916.

Věděli jste, že

- *v roce 2014 byla do pomníku péčí Vojenskohistorické společnosti Písek vložena schránka s prstí z obou severoitalských bojišť?*

10

PIETNÍ PARK SV. TROJICE

Na levém břehu Otavy, přibližně na úrovni městského ostrova, se nachází **areál bývalého hřbitova sv. Trojice**. Ten sloužil Píseckým jako pohřebiště dlouhých 400 let od roku 1549 do roku 1949. Jeho úlohu postupně převzal Lesní hřbitov a v roce 1972 bylo rozhodnuto o jeho likvidaci.

Naštěstí se celý areál podařilo zachovat jako pietní park, stinnou oázu uprostřed města, v níž se dodnes potkáte s náhrobky významných píseckých občanů, kteří zde byli uloženi k poslednímu odpočinku.

Dobu založení hřbitova pamatuje zděná zvonice u západní zdi, nedaleko od ní byl postaven v roce 1576 i hřbitovní kostel, zasvěcený Nejsvětější Trojici.

Renesanční portál kostela zdobí městský znak, fasádu věnec z vavřínových listů, podpíraný dvojicí delfínů, který lemuje bránu se dvěma věžemi, hvězdou a půlměsícem. Starobylý nápis pod ním nás poučí o založení hřbitova a vysvěcení nového kostela. Neméně zajímavý je interiér chrámu s pozoruhodným řezbářským dílem, pozdně renesanční kazatelnou.

Věděli jste, že

- *jeden z hrobů nalezených při archeologickém průzkumu pod podlahou kostela svědčí o vampyrickém pohřbu, při němž byl mrtvý uložen na zádech s hlavou obrácenou obličejem dolů?*
- *nejstarší písecká nemocnice přiléhala ke hřbitovní zdi a vcházelo se do ní rovněž ze hřbitova?*

11

MĚSTSKÝ OSTROV

V malebném zákoutí města Písku uprostřed řeky Otavy si na městském ostrově můžete dopřát trochu nostalgie starých časů.

V 19. století **zde byly nejprve zřízeny říční lázně** a **později tu vznikla městská plovárna**. K ní od druhé poloviny 19. století patřila i hospoda. Město se stalo majitelem ostrova v roce 1876 a **výletní restaurace zde byla otevřena 4. května 1890** a provozována do 50. let 20. století, kdy ji vystřídala loděnice. V osmdesátých letech 20. století objekt na ostrově vyhořel a začal rychle chátrat. Jeho záchrany se ujalo město Písek a nechalo postavit kopii původní budovy, která se veřejnosti otevřela v polovině roku 1996. Aby směle nebyl konec, **v srpnu 2002 restauraci zni-**

čila povodeň. Obnova našťastí netrvala dlouho a ostrov znovu ožil. V současné době restaurace funguje celoročně a nabízí k příjemnému posezení uvnitř i na venkovní terase. Součástí areálu je dětské hřiště a venkovní stánek s grilem. Z ostrova je nádherný pohled na historické panorama Písku.

Věděli jste, že

- *v 18. a 19. století se mu říkalo Střelecký, neboť zde měli svou střelnici místní ostrostřelci?*
- *v době epidemie cholery roku 1832 zde byly zřízeny koupací lázně?*
- *v létě roku 1852 zde Josef Kajetán Tyl s divadelní společností hrál divadlo?*
- *lávka, vedoucí na ostrov, se v dřívějších dobách vždy na zimu bourala a na jaře zase stavěla?*

12

MĚSTSKÁ KNIHOVNA

Na Alšově náměstí byla v polovině 19. století stržena budova starého gymnázia, patřící městu, a byly přikoupeny dva sousední domy, aby vzniklo dostatečné místo pro stavbu nové školy. Budova byla slavnostně otevřena v roce 1859 a **představuje vzácně ucelený komplex v architektuře města**. Pozdně empírovou budovu projektoval městský stavitel Julius Spiess. Průčelí dvoupatrového objektu se zaklenutými okny, je vertikálně členěno na pět částí. Nad střední je atika, ozdobená znakem města a textem „Zdárné mládeže vychování, šťastná národa budoucnost“. Na vrcholu štítu stojí postava Krista, pod kterým jsou na stupních atributy věd, zhotovené z terakoty: křivule, patka sloupu, deska s rýsovadlem na obrysu české

www.knih-pi.cz

země, otevřená kniha, glóbus, dalekohled. Původně to byla jediná škola ve městě.

Poté, co budova přestala po roce 2000 postupně sloužit svému účelu, **rozhodlo se město Písek rekonstruovat celý areál na sídlo nové městské knihovny**. Ta byla veřejnosti předána k užívání na jaře roku 2019.

Věděli jste, že

- *původní využití budovy připomíná ve štítu reliéf úlu se včelami, ozubené kolo a citát z Písma „Pojd' sem, synu, uč se moudrým býti“?*
- *nad prostředním oknem v přízemí je od roku 1892 pamětní deska, odhalená ke 300. výročí narození J. A. Komenského?*

vydavatel:

Píseckem, s.r.o. – destinační společnost
Karlova 108/3, 397 01 Písek
info@piseckem.cz
www.piseckem.cz

fotografie, text a tisk PROTISK České Budějovice
mapový podklad SHOCART
vydáno v nákladu 10.000 ks

© PÍSECKEM, s.r.o.

NEPRODEJNÉ

ZMĚNY VYHRAZENY